

1.1.1. Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

Palvelusuunnitelma

Kirjastolain (1492/2016) tavoitteena on edistää väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin; tiedon saatavuutta ja käyttöä; lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa; mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen; aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtina ovat yhteisöllisyys, moniarvoisuus ja kulttuurinen moninaisuus.

Kirjastolain mukaan yleisen kirjaston tehtävänä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin; ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa; edistää lukemista ja kirjallisuutta; tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon; tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan; edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Tehtävän hoitamiseksi yleisellä kirjastolla tulee olla tarkoituksenmukaiset tilat, ajantasainen välineistö sekä riittävä ja osaava henkilöstö.

Kirjastojen automatisointi ja laajennetut aukiolot ovat lisänneet palvelujen saatavuutta ja käyttöastetta. Samalla henkilökunta on voinut panostaa enemmän asiantuntijapalveluihin. Laajennetut aukiolot ovat käytettävissä kaikkina viikonpäivinä ja arkipäivisin palvelua tarjotaan sekä aamu- että iltapäivinä. Kirjastotoiminnan painopistealueina ovat lastenkirjasto- ja koulu yhteistyö, senioripalvelut sekä lukemisen edistäminen kaikille kuntalaisille.

Säkylän kirjasto kuuluu Satakirjastot-kirjastokimppaan, jonka kanssa kehitetään mm. yhteistä aineistokantaa, tietojärjestelmiä, asiakasrajapintaa, markkinointia, kokoelmapolitiikkaa ja hankintojen kilpailutusta. Lounais-Suomen alueellista kehittämistehtävää hoitavan Turun kaupunginkirjaston kanssa jatketaan yhteistyötä ja osallistutaan myös valtakunnallista kehittämistehtävää hoitavan Helsingin kaupunginkirjaston sekä Aluehallintoviraston järjestämiin koulutuksiin ja muihin tilaisuuksiin.

Muita kirjastoyhteistyökumppaneita ovat mm. Kansalliskirjasto, valtakunnallinen vuonna 2024 käyttöön otettu E-kirjasto, saavutettavuuskirjasto Celia ja Varastokirjasto. Tärkeitä paikallisia yhteistyökumppaneita ovat kunnan sivistyspalvelut, erityisesti perusopetus, varhaiskasvatus ja kansalaisopisto, sekä muut alueelliset toimijat, yhdistykset ja yritykset.

Kulttuuripalvelut luovat ihmisten hyvinvointia ja alueelle elinvoimaisuutta. Kulttuuritoiminnan merkitystä yhteisöllisyyden rakentajana ja identiteetin vahvistajana pyritään vahvistamaan. Kulttuuripalvelujen tavoitteena on paikallisen kulttuurityön edistäminen, tukeminen sekä toimeenpano yhteistyötahojen kanssa. Kulttuuripalvelut myös osaltaan koordinoi paikallista kulttuurielämää järjestämällä yhteisiä tapaamisia Säkylän kulttuuritoimijoiden kanssa. Kunta on paikallisen ja alueellisen kulttuuritoiminnan koordinaattori, verkostojen rakentaja ja tärkeä yhteyspiste alueen kulttuuritoimijoille. Kunta myöntää vuosittain toiminta-avustuksia paikallisten kulttuuriyhdistysten ja -seurojen tukemiseen. Kunnan kulttuuripalveluista ja tapahtumista saa kootusti tietoa kunnan tiedotuskanavien kautta.

Kulttuuriaihio on Säkylän kunnan kulttuurikasvatussuunnitelma. Se kokoaa yhteen taiteen ja kulttuurin vuosittain toistuvat sisällöt, jotka lapsi tai nuori saavuttaa osallistuessaan kunnan alueella toimivien varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yksiköiden toimintaan. Suunnitelmaan on kirjattu muistiin hyväksi todetut kulttuurikasvatuksen käytännöt, paikalliset kulttuurikohteet ja yhteistyötahot. Tavoitteena on turvata laadukkaan kulttuurikasvatuksen jatkuvuus alueella ja edistää lasten ja nuorten yhdenvertaisia mahdollisuuksia taiteen ja kulttuurin kokemiseen. Kulttuuriaihio perustuu koulujen ja varhaiskasvatuksen henkilökunnalta, sekä kulttuurikasvatukseen osallistuvilta toimijoilta koottuun tietoon. Kulttuuriaihionasemaa työkaluna lapsille ja nuorille suunnatun kulttuuritoiminnan kehittämisessä pyritään jatkossa vahvistamaan.

Kirjasto- ja kulttuuripalveluja pyritään kehittämään valtiolta ja muilta mahdollisilta toimijoilta haettavien hankeavustusten avulla. Meneillään on "Kirjastot kaveriksi" -hanke, jonka avulla monipuolistetaan kirjastoa yhteisöllisenä kokoontumispaikkana ja pyritään lisäämään lukuinnostusta. Hankekausi on alkanut v. 2024 ja se jatkuu vuonna 2025.

Tavoitteena on, että kirjasto- ja kulttuuripalvelujen henkilöstörakennetta voidaan muokata sellaiseksi, että kirjastojen ja kulttuurin palveluja voidaan kehittää monipuolisesti.

Tavoitteet ja tunnusluvut

Tavoitearvon vertailulukuna käytetään maakunnan keskiarvoa tilastovuodelta 2022 ja Säkylän kunnan toteumaa vuodelta 2023.

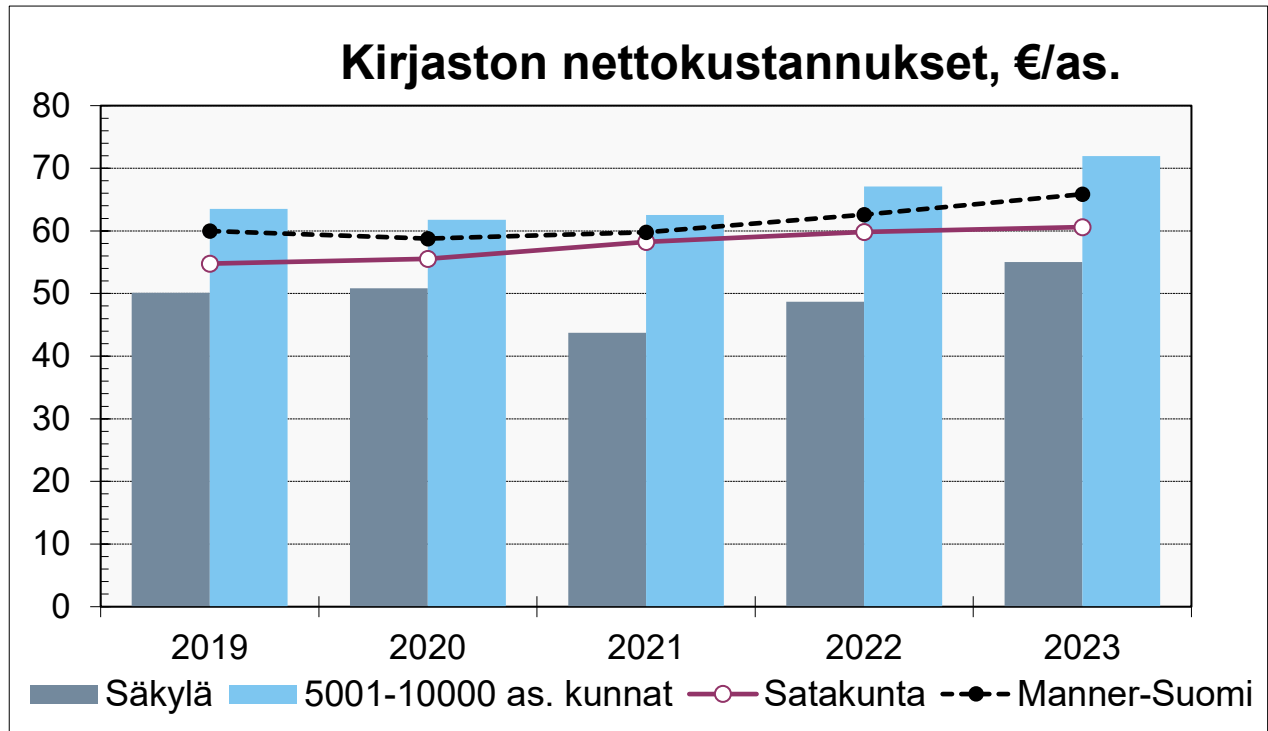
Kirjastopalvelut		
Valtuuston hyväksymät sitovat tavoitteet	Mittari	Tavoitearvo
Laadukkaat palvelut Riittävä, ammattitaitoinen ja palveluhenkinen henkilöstö	Asiakaskysely 2–3 vuoden välein Tehokas tiedottaminen ja markkinointi Riittävä henkilökunnan määrä Täydennyskoulutuspäivät/hlö	Asiakastytyväisyys vähintään 4 (asteikolla 1–5) Ajantasaiset kotisivut, näkyvyys tiedotusvälineissä ja somessa Maakunta 0,71 htv/1000 as., Säkylä 2023 0,6 htv/1000 asukasta
Kirjastopalveluiden käyttöaste ja saatavuus pysyy hyvänä Ajantasainen, uusiutuva kokoelma	Lainat/asukas Käynnit/asukas Hankinnat, myös e-aineisto Lehtikokoelma Poistot Aukiolotunnit	Maakunta 13,63 lainaa/as., Säkylä 2023 12,17 lainaa/as. Maakunta 6,11 käyntiä/as., Säkylä n. 7 käyntiä/as. Maakunta 333,55 kpl/1000 as. Säkylä 2023 299kpl/1000 as. Maakunta 11,87 vsk/1000 as., Säkylä 2023 36 vsk/asukas Maakunta 7,32 %, Säkylä 2023 23% Henkilökunta paikalla maakunta 2200 h, Säkylä 2023 2 171 h Omatoimikirjaston aukiolot maakunta 4800 h, Säkylä 2023 7 332 h
Monipuoliset asiantuntijapalvelut Lastenkirjastotyön ja senioripalvelujen kehittäminen Lukemisen edistäminen	Kirjastonkäytön opetus Tapahtumat Näyttelyt Osallistujat Asiakaspalaute / kysely Sosiaalinen media	Kirjavinkkaukset, kirjastonkäytön opetus eri luokka-asteille, lukulemmikkitoiminta, kirjailijavierailut, muut tapahtumat, luennot; teemanäyttelyt omista kokoelmista ja yhteistyötahojen kanssa Asiakastytyväisyys vähintään 4 (asteikolla 1-5) Facebook-sivun seuraajat 750< Instagram-sivun seuraajat 500<
Seudullisen yhteistyön kehittäminen	Pyhäjärvisseudun yhteistyö Satakirjastojen yhteistyö Aluekirjastoyhteistyö Valtakunnallinen yhteistyö	Yhteiset toiminnot ja tilaisuudet Kirjailijavierailut, muut kirjalliset ja kirjastoaiheiset tapahtumat, luennot; koulutukset Yhteishankkeet Hankinta, luettelointi, markkinointi Koulutukset, osallistuminen työryhmiin resurssien mukaan E-aineistojen hankinta ja tarjoaminen kuntalaisille, koulutukset
Kustannustehokkuus	Toimintakulut/asukas Aineistokulut/asukas Kirjojen hankintakulut/as. Henkilöstökulut/asukas	Korkeintaan maakunnan keskitaso 58,19 €/as. Korkeintaan maakunnan keskitaso 7,43 €/as. Korkeintaan maakunnan keskitaso 4,89 €/as. Korkeintaan maakunnan keskitaso 29,88 €/as.
Kirjastopalvelujen nettokustannukset	Kuntaliiton kuntatalouden tilastot	Nettokustannukset enintään saman kokoluokan kuntien keskitasoa

Kulttuuripalvelut		
Valtuuston hyväksymät sitovat tavoitteet	Mittari	Tavoitearvo
Monipuolisten ja elämyksellisten kulttuuritilaisuuksien järjestäminen	Järjestettyjen kulttuuritilaisuuksien	Järjestettyjen tilaisuuksien lukumäärän, monipuolisuuden ja osallistujamäärän nostaminen

<p>Yhteisöjen ja yhdistysten kulttuuritoiminnan tukeminen toiminnan laajuuden mukaan</p> <p>Yhteistyön lisääminen seurojen ja yhdistysten kanssa</p>	<p>lukumäärä, monipuolisuus ja osallistujamäärä</p> <p>Säännöllinen palautteen kerääminen kulttuuritoimijoilta</p>	<p>Vertailuna Säkylän v. 2023 tapahtumat: 5 kulttuuritilaisuutta ja 3 museotapahtumaa</p>
<p>Kulttuuripalvelujen nettokustannukset</p>	<p>Kuntaliiton kuntatalouden tilastot</p>	<p>Nettokustannukset enintään saman kokoluokan kuntien keskitasoa</p>

Oheisessa taulukossa on nähtävissä Säkylän kunnan kirjaston kustannusvertailu koko Suomen, Satakunnan ja saman kokoluokan kuntien kesken.

Suomen Kuntaliitto/Kuntatalous / Lähde: Tilastokeskus

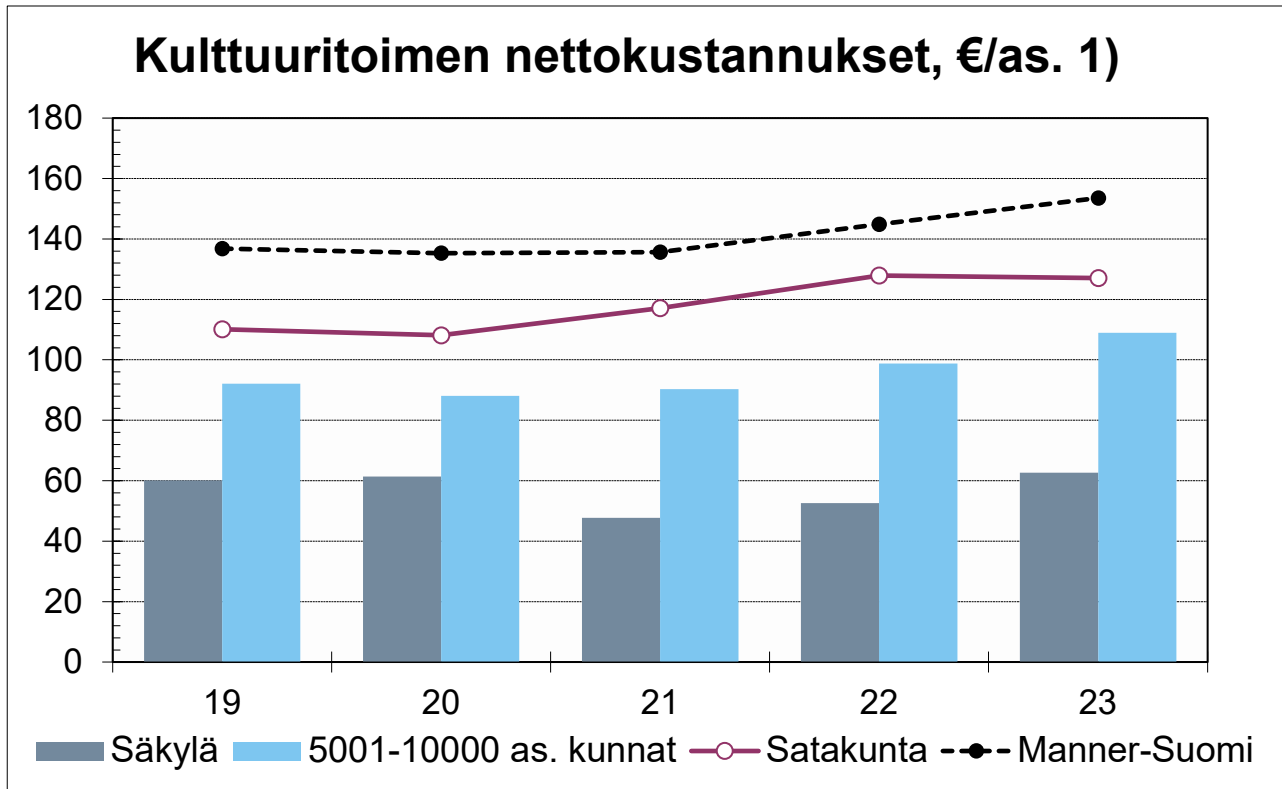

**Kirjaston nettokustannukset,
€/as.**

	2019	2020	2021	2022	2023
Säkylä	50	51	44	49	55
5001-10000 as. kunnat	64	62	63	67	72
Satakunta	55	56	58	60	61
Manner-Suomi	60	59	60	63	66

Oheisessa taulukossa on nähtävissä Säskylän kunnan kulttuuritoimen kustannusvertailu koko Suomen, Satakunnan ja saman kokoluokan kuntien kesken.

Suomen Kuntaliitto/Kuntatalous / Lähde: Tilastokeskus

Kulttuuritoimen nettokustannukset, €/as.

	2019	2020	2021	2022	2023
Säskylä	60	61	48	53	63
5001–10000 as. kunnat	92	88	90	99	109
Satakunta	110	108	117	128	127
Manner-Suomi	137	135	136	145	154

1) Kulttuuritoimi sisältää tehtäväluokat: Kirjastotoimi, museo- ja näyttelytoiminta, teatteri-, tanssi- ja sirkustoiminta, musiikkitoiminta sekä muu kulttuuritoiminta

Perustelut

Kirjasto järjestää asiantuntijapalvelujen ja kirjastonkäytön opastuksen lisäksi tapahtumia ja näyttelyitä eri yhteistyötahojen kanssa. Kustannustehokkuuteen pyritään myös valtakunnallisella yhteistyöllä Suomen yleisten kirjastojen konsortion kanssa, esim. e-aineiston ja muun aineiston yhteishankinnoilla.

Kunnan kulttuuritoimi järjestää eri ikäryhmät huomioon ottaen erilaisia kulttuuritilaisuuksia, koululaiskonsertteja, teatterimatkoja ja kunnan vuotuisia juhlia (kansallinen veteraanipäivä, kaatuneiden muistopäivä ja itsenäisyyspäivä). Tapahtumia järjestetään yhteistyössä muiden hallintokuntien, yhdistysten, Säskylän kansalaisopiston, Huittisten musiikkiopiston, seurakunnan ja Satakunnan kuntien kulttuuritoimien kanssa.

Henkilöstö

Kirjasto- ja kulttuuripäällikkö

Sivistysjohtaja (5 %)

3 kirjastovirkailijaa (3 htv) (2 pääkirjasto, 1 Kepolan kirjasto)

Lisäksi henkilöstöä erilaisella tukirahoituksella kirjastoissa.

Tehtäväalueen palveluista perittävät maksut

Tilojen käytöstä perittävät maksut perustuvat 1.8.2021 voimaan astuneen hinnaston mukaisiin maksuihin.

Kirjaston muut maksut ovat yhtenäisiä Satakirjastojen maksujen kanssa.

Tuloarviot ja määrärahat

Kirjasto ja kulttuuripalvelut

Käyttötalous	TP 2023	TA 2024	TA 2025
TOIMINTATUOTOT/TULOT YHTEENSÄ	7 420	4 800	3 950
TOIMINTAKULUT/MENOT YHTEENSÄ	-360 067	-410 954	-436 680
TOIMINTAKATE	-352 647	-406 154	-432 730
POISTOT JA ARVONALENT.YHT	-5 317	-5 116	
LASKENNALLISET ERÄT YHT.	-97 489	-91 015	-100 796
Tilikauden yli-/alijäämä	-455 452	-502 285	-533 526